



NARODOWY
BANK POLSKI

Sierpień – wrzesień 2022 r.

Przegląd Spraw Europejskich



Sierpień – wrzesień 2022 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2022 r.

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Agnieszka Brewka
Magdalena Gąsior
Martyna Migąła
Adrian Przerzywacz
Paweł Smaga
Joanna Surąła
Małgorzata Szczeń
Dominik Wiśniewski

Redakcja:
Magdalena Gąsior

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2022

Spis treści

Najważniejsze w numerze	4
1. Komisja Europejska	5
1.1. Zatwierdzenie zmian w polskim programie pomocy państwa w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę	5
1.2. Zakończenie wzmocnionego nadzoru nad Grecją	5
1.3. Zatwierdzenie pierwszego pakietu krajowych planów strategicznych wspólnej polityki rolnej	6
1.4. Dwunasta emisja obligacji od uruchomienia Next Generation EU	6
1.5. Orędzie o stanie Unii	7
1.6. Propozycja KE dotycząca przyjęcia przez Radę UE środków ochrony budżetu UE wobec Węgier	8
1.7. Sprawozdanie ze stosowania instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej	9
2. Eurogrupa	10
2.1. Posiedzenie Eurogrupy 9 września 2022 r.	10
3. Rada Unii Europejskiej	11
3.1. Nieformalne posiedzenie Rady ds. Gospodarczych i Finansowych w dniach 9–10 września 2022 r.	11
4. Europejski Bank Centralny	12
4.1. Posiedzenie Rady Prezesów EBC 8 września 2022 r.	12
4.2. Zmiana oprocentowania depozytów sektora publicznego	13
4.3. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych	13
4.4. Dekarbonizacja portfela obligacji przedsiębiorstw przez EBC	14
4.5. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej oraz rynków finansowych	15
5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	16
5.1. Publikacja danych dotyczących systemów gwarantowania depozytów	16
5.2. Raport Europejskich Urzędów Nadzoru w sprawie czynników ryzyka dla systemu finansowego w UE	16

5.3. Opinia w sprawie planów przedłużenia przez władze holenderskie obowiązywania instrumentu makroostrożnościowego wprowadzonego na podstawie art. 458 CRR	17
5.4. Raport w sprawie planów finansowania się banków	18
5.5. Raport w sprawie oceny wpływu wymogów Bazylei III na sektor bankowy	18
6. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	20
6.1. Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego	20
6.2. Ostrzeżenie w sprawie ryzyka w systemie finansowym UE	20
Spis skrótów	22

Najważniejsze w numerze

- **Orędzie o stanie Unii**

Przewodnicząca Komisji Europejskiej (KE) Ursula von der Leyen w wygłoszonym 16 września orędziu o stanie Unii zapowiedziała, że w najbliższym czasie Unia Europejska (UE) będzie nadal wspierać Ukrainę, walczyć z kryzysem energetycznym i działać na rzecz konkurencyjności Europy przez pomoc dla biznesu. Wśród priorytetów KE są: ochrona środowiska i obrona demokracji.

[więcej w pkt 1.5](#)

- **Ostrzeżenie w sprawie ryzyka w systemie finansowym UE**

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) wydała ostrzeżenie o zagrożeniach dla europejskiego systemu finansowego, które narastają w wyniku wojny w Ukrainie, wysokiej inflacji oraz istotnego pogorszenia się perspektyw wzrostu gospodarczego w Unii. ESRB nawołuje, aby instytucje finansowe i odpowiednie organy zapewniły odporność systemu finansowego na szoki.

[więcej w pkt 6.2](#)

1. Komisja Europejska

1.1. Zatwierdzenie zmian w polskim programie pomocy państwa w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę

Dnia 11 sierpnia 2022 r. KE zatwierdziła [zmiany](#) w polskim programie pomocy państwa, zaakceptowanym przez KE 30 czerwca br. i mającym na celu wsparcie przedsiębiorstw, których sytuacja pogorszyła się w wyniku inwazji Rosji na Ukrainę. Zmiany polegają na zwiększeniu budżetu programu o 5,1 mld euro (24,5 mld złotych), do 6,3 mld euro (30 mld złotych), a także na modyfikacji sposobu obliczania maksymalnej kwoty pomocy w formie gwarantowanych pożyczek dla nowych przedsiębiorstw. Zostały one zatwierdzone przez KE na podstawie ram [tymczasowej kryzysowej pomocy państwa](#), przyjętych przez KE 23 marca br. (i zmodyfikowanych 20 lipca br.) w związku z agresją Rosji na Ukrainę.

KE podtrzymała swoją ocenę z 30 czerwca br., w której uznała, że w świetle art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)¹ przedstawiony przez Polskę program pomocy państwa jest konieczny, właściwy i proporcjonalny, biorąc pod uwagę potrzebę przeciwdziałania zaburzeniom w polskiej gospodarce, wywołanym ekonomicznymi skutkami wojny w Ukrainie.

1.2. Zakończenie wzmocnionego nadzoru nad Grecją

W [oświadczeniu](#) opublikowanym 20 sierpnia br. komisarz UE ds. gospodarki Paolo Gentiloni poinformował o zakończeniu, po czterech latach, wzmocnionego nadzoru nad Grecją. Zaznaczono, że władze Grecji wywiązały się z większości uzgodnionych zobowiązań, które ten kraj podjął wobec Eurogrupy 22 czerwca 2018 r. Mimo trudnych okoliczności spowodowanych przez pandemię COVID-19 oraz rosyjską inwazję na Ukrainę Grecja skutecznie wdrożyła kluczowe reformy w celu wzmocnienia swojej gospodarki i finansów publicznych.

Ostatnie, 14. [sprawozdanie ze wzmocnionego nadzoru](#) w Grecji zostało opublikowane w maju br. Monitorowanie sytuacji gospodarczej, fiskalnej i finansowej Grecji będzie kontynuowane w ramach programu dostosowań gospodarczych i semestru europejskiego.

¹ Według art. 107 ust. 3 lit. b TFUE za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana pomoc państwa mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego.

1.3. Zatwierdzenie pierwszego pakietu krajowych planów strategicznych wspólnej polityki rolnej

Dnia 31 sierpnia br. KE [zatwierdziła](#) krajowe plany strategiczne wspólnej polityki rolnej (WPR) na lata 2023–2027 dla siedmiu państw: Danii, Finlandii, Francji, Irlandii, Polski, Portugalii i Hiszpanii.

Celem nowej WPR, która ma obowiązywać od 1 stycznia 2023 r., jest zwiększenie odporności i nowoczesności sektora rolnego UE oraz uczynienie go bardziej zrównoważonym. Realizacja zreformowanej WPR będzie się odbywać poprzez wdrażanie krajowych planów strategicznych WPR przez państwa członkowskie UE. W latach 2023–2027 UE przeznaczy na WPR środki w wysokości 270 mld euro. Budżet siedmiu planów wyżej wymienionych państw wynosi ponad 120 mld euro, z czego ponad 34 mld euro przypada na cele środowiskowe i klimatyczne oraz ekoschematy. Budżet polskiego planu strategicznego WPR to 25 mld euro, z czego ponad 17 mld euro ma być przeznaczony na płatności bezpośrednie.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę i wywołanym nią gwałtownym wzrostem cen żywności KE zaapelowała do państw członkowskich o wykorzystanie wszystkich możliwości przewidzianych w ich planach strategicznych WPR do wzmocnienia odporności sektora rolnego i ochrony bezpieczeństwa żywnościowego, m.in. przez zmniejszenie zależności od nawozów sztucznych oraz promowanie zrównoważonych metod produkcji rolnej. Ponadto WPR na lata 2023–2027 ma wspierać państwa członkowskie w przezwyciężaniu wyzwań związanych z wymianą pokoleń w rolnictwie, utrzymaniem konkurencyjności sektora rolnego oraz zwiększeniem atrakcyjności obszarów wiejskich.

1.4. Dwunasta emisja obligacji od uruchomienia Next Generation EU

Dnia 13 września br. KE w [wyemitowała](#) obligacje o wartości 12 mld euro, w tym nowe pięcioletnie obligacje o wartości 7 mld euro z terminem zapadalności 4 października 2027 r. oraz nowe trzydziestoletnie obligacje o wartości 5 mld euro z terminem zapadalności 4 października 2052 r. Popyt na obligacje był ponad dziewięciokrotnie wyższy niż ich podaż (nadsubskrypcja osiągnęła 114 mld euro).

Łącznie w ramach instrumentu odbudowy gospodarczej Next Generation EU (NGEU) w 2022 r. KE wyemitowała obligacje długoterminowe o wartości 73,75 mld euro.

Do 13 września br. KE wypłaciła ponad 110 mld euro w ramach instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności oraz ponad 15 mld euro z innych programów UE, które korzystają z finansowania NGEU.

1.5. Orędzie o stanie Unii

W dorocznym [orędziu o stanie Unii](#) (*state of the Union*), wygłoszonym w Parlamencie Europejskim 16 września br., przewodnicząca KE Ursula von der Leyen podsumowała ostatni rok pracy instytucji unijnych oraz przedstawiła przyszłe priorytetowe działania Komisji. UE zamierza:

- [wspierać Ukrainę](#) przez pomoc finansową i wykorzystanie możliwości wynikających z jednolitego rynku UE – przewodnicząca zapowiedziała m.in. współpracę z Ukrainą w celu zapewnienia wzajemnego dostępu do rynków;
- [utworzyć Europejski Fundusz na rzecz Suwerenności](#), który powinien zapewnić kolektywne finansowanie strategicznych inwestycji (w obszarze m.in. infrastruktury, zaawansowanych technologii, wsparcia dla przedsiębiorstw, zwłaszcza dla małych i średnich firm, w tym start-upów, oraz zakładów produkcyjnych w Europie) w celu zapewnienia niezależności UE;
- [wspierać Europejczyków w kryzysie energetycznym](#) – aby złagodzić skutki wzrostu cen energii, KE chce zreformować rynek paliw kopalnych oraz zaproponować ograniczenie dochodów firm produkujących energię elektryczną, które nie ponoszą wysokich kosztów, aby zebrać ponad 140 mld euro i złagodzić konsekwencje podwyżek cen energii,
- [pomagać przedsiębiorcom](#), zwłaszcza małym i średnim, aby poprawić przyszłą konkurencyjność Europy – KE chce m.in. zaproponować utworzenie jednego zbioru przepisów podatkowych dla przedsiębiorstw w UE;
- [zmniejszyć zależność UE od rosyjskich paliw kopalnych](#) i ściśle współpracować z wiarygodnymi dostawcami,
- [działać na rzecz dywersyfikacji źródeł energii w UE](#), w tym inwestować w energię odnawialną, w szczególności w wodór;
- [stymulować na arenie międzynarodowej walkę ze zmianą klimatu i ochronę przyrody](#);
- w sprawach zagranicznych [koncentrować się na obronie demokracji](#) oraz opowiadać się za praworządnością; UE będzie próbowała nawiązać dialog z innymi państwami europejskimi, w tym nieobjętymi procesem akcesyjnym, a KE ma przedstawić Radzie Europejskiej propozycję utworzenia Europejskiej Wspólnoty Politycznej.

Przewodnicząca KE, Ursula von der Leyen, w wygłoszonym 16 września orędziu o stanie Unii zapowiedziała, że w najbliższym czasie UE będzie nadal wspierać Ukrainę, walczyć z kryzysem energetycznym i działać na rzecz konkurencyjności Europy przez pomoc dla biznesu. Wśród priorytetów KE są: ochrona środowiska i obrona demokracji.

Ursula von der Leyen przesłała także list intencyjny do Roberta Metsoli, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, oraz do premiera Petra Fiali, reprezentanta czeskiej prezydencji w Radzie UE. W liście tym szczegółowo przedstawiła działania prawodawcze i inne inicjatywy, które KE zamierza realizować w przyszłym roku i które opisze szczegółowo w programie prac KE na 2023 r.

1.6. Propozycja KE dotycząca przyjęcia przez Radę UE środków ochrony budżetu UE wobec Węgier

Dnia 18 września br. KE [zapropozowała](#) Radzie UE przyjęcie w stosunku do Węgier środków ochrony budżetu UE w ramach rozporządzenia o warunkowości². W ocenie KE ma to zapewnić ochronę budżetu i interesów finansowych UE przed naruszeniami zasad praworządności w tym kraju. Węgry są pierwszym państwem członkowskim UE, wobec którego KE uruchomiła mechanizm warunkowości.

Propozycja KE została poprzedzona intensywnym dialogiem z Węgrami, rozpoczętym 27 kwietnia br., tj. w dniu przekazania węgierskiemu rządowi notyfikacji KE informującej o formalnym uruchomieniu mechanizmu warunkowości budżetowej. W wyniku tego dialogu władze Węgier zaproponowały szereg środków naprawczych, ukierunkowanych na rozwiązanie problemów, które według KE mogą stanowić zagrożenie dla budżetu i interesów finansowych UE. Jak wskazała KE w notyfikacji, problemy te dotyczą nieprawidłowości w węgierskich przepisach o zamówieniach publicznych, niewystarczających zabezpieczeń przed konfliktem interesów, nie dość skutecznego ściągania nadużyć w wykorzystywaniu środków unijnych oraz niedociągnięć w zakresie innych środków antykorupcyjnych.

KE uznała, że środki naprawcze zaproponowane przez Węgry mogą zaradzić wskazanym problemom, jeżeli zostaną prawidłowo uszczegółowione i wdrożone w odpowiednich przepisach. Jednocześnie KE oceniła, że ryzyko dla budżetu UE będzie istniało dopóty, dopóki władze Węgier nie osiągną kluczowych etapów wprowadzania przedstawionych środków naprawczych. W związku z tą oceną KE zaproponowała Radzie UE przyjęcie środków polegających m.in. na zawieszeniu 65% zobowiązań UE na trzy programy operacyjne polityki spójności na Węgrzech.

Zgodnie z procedurą przewidzianą w rozporządzeniu o warunkowości decyzja o przyjęciu lub odrzuceniu wyżej wymienionych rozwiązań zaproponowanych przez KE powinna zostać podjęta przez Radę UE kwalifikowaną większością głosów w terminie jednego miesiąca od otrzymania wniosku KE. W wyjątkowych okolicznościach termin ten może zostać przedłużony maksymalnie o dwa miesiące.

KE zobowiązała się informować Radę UE o wszelkich istotnych kwestiach, które mogą mieć wpływ na ocenę ryzyka dla budżetu i interesów finansowych UE. Węgry mają natomiast przekazać KE do 19 listopada br. pełną informację o realizacji kluczowych etapów wprowadzania środków naprawczych.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii.

1.7. Sprawozdanie ze stosowania instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej

KE poinformowała 26 września br. o [publikacji](#) czwartego półrocznego sprawozdania na temat wdrażania instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (*support to mitigate unemployment risks in an emergency*, SURE). Wartość instrumentu, służącego ochronie miejsc pracy i dochodów przed skutkami pandemii COVID-19, wynosi 100 mld euro. W 2020 r. wsparcie z SURE otrzymało około 31,5 mln osób i 2,5 mln przedsiębiorstw. Oznacza to, że pomocy udzielono prawie jednej trzeciej pracowników i przedsiębiorstw w 19 państwach członkowskich korzystających z tego instrumentu. Głównymi beneficjentami SURE były małe przedsiębiorstwa. Największa pomoc trafiła do następujących sektorów: zakwaterowanie i usługi gastronomiczne, handel hurtowy i detaliczny oraz przemysł wytwórczy. W 2021 r. wsparcia udzielono natomiast około 9 mln osób i ponad 800 tys. przedsiębiorstw.

Według stanu na 7 czerwca br. (tj. daty odcięcia dla danych raportowanych przez państwa członkowskie, wykorzystanych do przygotowania czwartego sprawozdania) łączna kwota pomocy finansowej dla 19 państw członkowskich, zaproponowana przez KE i przyznana przez Radę UE w ramach SURE, to ponad 93 mld euro, z czego wypłacono prawie 92 mld euro. SURE może zapewnić dalsze 6,2 mld euro pomocy finansowej. Instrument ten jest dostępny dla państw członkowskich do 31 grudnia br.

2. Eurogrupa

2.1. Posiedzenie Eurogrupy 9 września 2022 r.

Podczas wrześniowego [posiedzenia](#) Eurogrupy omówiono bieżącą sytuację makroekonomiczną w strefie euro oraz wyzwania związane z wysokimi cenami energii i utrzymującą się wysoką inflacją. Ministrowie finansów strefy euro uznali, że najlepszą reakcją na szok energetyczny wywołany agresją Rosji na Ukrainę będzie rozwiązanie problemu wysokich cen energii u jego źródła. Podkreślono, że duże znaczenie ma także ścisła koordynacja działań podejmowanych przez państwa strefy euro w celu ochrony najbardziej wrażliwych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych przed negatywnymi skutkami wysokich cen energii.

Członkowie Eurogrupy zostali poinformowani o ostatnich decyzjach i prognozach EBC dotyczących polityki pieniężnej. Uznali, że koordynacja polityki fiskalnej państw strefy euro oraz wysoka jakość wdrażanych środków łagodzących wpływ szoku energetycznego będą miały kluczowe znaczenie dla osiągnięcia takich rezultatów w obszarze polityki fiskalnej, które nie będą napędzać ogólnego popytu i zwiększać presji cenowej.

Na podstawie informacji przekazanych przez EBC i KE ministrowie omówili postępy w opracowaniu koncepcji cyfrowego euro oraz cyfrowych walut banków centralnych w państwach członkowskich spoza strefy euro. Prezes EBC Christine Lagarde i komisarz Paolo Gentiloni przedstawili działania prowadzone obecnie w strefie euro w tym zakresie. Członkowie Eurogrupy zapoznali się również z nowymi informacjami na temat szwedzkiego projektu e-korony. Eurogrupa uważa, że projekt cyfrowego euro ma strategiczne znaczenie: może wzmocnić suwerenność finansową i walutową oraz poprawić funkcjonowanie strefy euro.

3. Rada Unii Europejskiej

3.1. Nieformalne posiedzenie Rady ds. Gospodarczych i Finansowych w dniach 9–10 września 2022 r.

W dniach 9–10 września 2022 r. w Pradze odbyło się nieformalne [posiedzenie](#) Rady Ecofin z udziałem ministrów finansów i prezesów banków centralnych państw członkowskich UE oraz przedstawicieli instytucji unijnych. Pierwszego dnia dyskusja skoncentrowała się na reakcji UE oraz państw członkowskich na skutki gospodarcze i finansowe wojny w Ukrainie, a zwłaszcza na krajowych środkach wprowadzonych w odpowiedzi na kryzys energetyczny.

Uczestnicy posiedzenia [uzgodnili](#) przyznanie Ukrainie pomocy makrofinansowej w wysokości 5 mld euro na bieżące funkcjonowanie państwa oraz na zapewnienie działania podmiotów użyteczności publicznej, takich jak urzędy, szkoły i szpitale. Powyższe wsparcie będzie miało formę pożyczki zabezpieczonej gwarancjami państw członkowskich UE zgodnie z ich udziałami w budżecie UE obliczanymi na podstawie dochodu narodowego brutto. Przyznana pomoc finansowa jest częścią pakietu o łącznej wartości 9 mld euro ogłoszonego w maju br.

Drugiego dnia nieformalnego posiedzenia Rady Ecofin rozmawiano na temat stabilności finansów publicznych w krajach europejskich. Minister finansów Czech zwrócił uwagę, że rządy państw UE stoją obecnie przed koniecznością zwiększenia wydatków publicznych, by złagodzić wpływ wysokich cen energii na sytuację finansową przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Podkreślił jednak, że powrót do dyscypliny fiskalnej jest jednym z priorytetów czeskiej prezydencji w Radzie UE. Ponadto ministrowie finansów państw UE dyskutowali na temat skuteczności obecnych reguł fiskalnych w obliczu kryzysu energetycznego i wzrostu długu publicznego. W drugim dniu posiedzenia ministrowie finansów omówili również kwestie dotyczące harmonizacji podatków bezpośrednich. Przedstawiciele czeskiej prezydencji zainicjowali debatę na temat możliwości i skuteczności wdrażania rozwiązań polegających na wydawaniu rekomendacji lub dzieleniu się przez państwa UE najlepszymi praktykami w obszarze podatków bezpośrednich, zamiast wydawania ogólnych dyrektyw, które w mniejszym stopniu uwzględniają specyfikę poszczególnych państw UE.

4. Europejski Bank Centralny

4.1. Posiedzenie Rady Prezesów EBC 8 września 2022 r.

Rada Prezesów EBC na [posiedzeniu](#) 8 września 2022 r. podniosła trzy podstawowe stopy procentowe. Wyraziła także gotowość do dalszego dostosowywania narzędzi polityki pieniężnej w taki sposób, aby ustabilizować inflację na docelowym poziomie 2% w średnim okresie. Dodatkowym wsparciem płynnej transmisji polityki pieniężnej jest instrument ochrony transmisji (*transmission protection instrument*, TPI).

Podczas [konferencji prasowej](#) prezes EBC przedstawiła ocenę sytuacji gospodarczej. Inflacja pozostaje bardzo wysoka, przede wszystkim z powodu gwałtownego wzrostu cen energii i żywności, presji popytowej w sektorze usług oraz zatorów podaźowych. Rada przewiduje, że wraz ze stopniowym wygasaniem czynników proinflacyjnych oraz wpływem normalizacji polityki pieniężnej na gospodarkę inflacja będzie spadać. Jednocześnie po odbiciu w pierwszej połowie 2022 r. odnotowano znaczne spowolnienie wzrostu gospodarczego w strefie euro. Przewiduje się, że do końca tego roku oraz w pierwszym kwartale 2023 r. w gospodarce strefy euro będziemy obserwować stagnację. Bardzo wysokie ceny energii zmniejszają siłę nabywczą dochodów gospodarstw domowych, a zatory podaźowe, choć mniejsze, nadal ograniczają aktywność gospodarczą. Dodatkowo sytuacja geopolityczna, zwłaszcza wojna w Ukrainie, obniża zaufanie przedsiębiorców i konsumentów. W świetle powyższego obniżono projekcje wzrostu gospodarczego. Obecnie przewiduje się, że gospodarka wzrośnie o 3,1% w 2022 r., 0,9% w 2023 r. i 1,9% w 2024 r.

Podstawowe stopy procentowe EBC

Rada Prezesów podniosła podstawowe stopy procentowe EBC o 75 punktów bazowych. Od 14 września br. wynoszą one:

- 1,25% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 1,50% – stopa kredytu w banku centralnym,
- 0,75% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Zgodnie z wcześniejszymi komunikatami Rada zapowiedziała dalsze normalizowanie stóp procentowych na kolejnych posiedzeniach. Skala podwyżek będzie zależała od aktualnych wyników gospodarczych. Powodem obecnej podwyżki oraz planowanej kontynuacji cyklu podwyżek jest wysoka inflacja (9,1% według szacunków *flash* Eurostatu) oraz zwiększenie projekcji inflacji, która ma wynieść 8,1% w 2022 r., 5,5% w 2023 r. i 2,3 w 2024 r.

Program skupu aktywów i nadzwyczajny program zakupów w czasie pandemii

Rada Prezesów planuje w całości reinwestować spłaty kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach programu skupu aktywów jeszcze przez dłuższy czas po rozpoczęciu podwyżek podstawowych stóp procentowych EBC.

Co najmniej do końca 2024 r. Rada Prezesów zamierza reinwestować kapitał z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach nadzwyczajnego programu zakupów w czasie pandemii (*pandemic emergency purchase programme*, PEPP). W przyszłości wygaszanie portfela PEPP będzie się odbywać w sposób kontrolowany, żeby nie zaburzać odpowiedniego nastawienia polityki pieniężnej. Zgodnie z [decyzją](#) Rady Prezesów z 15 czerwca br. kapitał z tytułu zapadających papierów wartościowych z portfela PEPP jest reinwestowany elastycznie, tak aby zapewnić należyte funkcjonowanie mechanizmu transmisji polityki pieniężnej.

Operacje refinansujące

Rada Prezesów nadal będzie monitorować warunki finansowania banków i zadba o płynną transmisję polityki pieniężnej w związku z zapadalnością operacji z trzeciej serii ukierunkowanych dłuższych operacji refinansujących (*targeted longer-term refinancing operations*, TLTRO III). Jednocześnie Rada Prezesów będzie regularnie oceniać, jak ukierunkowane operacje pożyczkowe wpływają na nastawienie polityki pieniężnej.

4.2. Zmiana oprocentowania depozytów sektora publicznego

Zgodnie z [komunikatem](#) prasowym z 8 września Rada Prezesów postanowiła tymczasowo znieść górny limit oprocentowania depozytów sektora publicznego wynoszący 0%, aby zapewnić skuteczną transmisję polityki pieniężnej i prawidłowe funkcjonowanie rynków. Limit, także przy dodatniej stopie depozytu w banku centralnym, przejściowo pozostanie na poziomie stopy depozytowej Eurosystemu lub krótkoterminowej stopy procentowej dla euro – w zależności od tego, która będzie niższa. Zmienione oprocentowanie obowiązuje od 14 września 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r.

4.3. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych

EBC [opublikował](#) 4 sierpnia br. skonsolidowane dane dotyczące sektora bankowego w UE (*consolidated banking data*, CBD) za okres do końca marca 2022 r. Najnowsze dane dotyczą 318 grup bankowych oraz 2457 instytucji kredytowych prowadzących działalność w UE (w tym oddziałów i filii podmiotów zagranicznych), co odzwierciedla niemal 100% aktywów sektora bankowego UE. Dane obejmują wiele wskaźników opisujących rentowność i efektywność, strukturę bilansu, płynność i źródła finansowania, jakość aktywów, obciążenie aktywów, adekwatność kapitałową oraz wypłacalność. Zgodnie z komunikatem całkowita wartość aktywów instytucji kredytowych mających siedziby na terytorium UE wzrosła o 4,15% – z 30,45 bln euro do 31,71 bln euro w ujęciu rok do roku. Wskaźnik kredytów zagrożonych w ujęciu rocznym spadł o 0,54 pkt proc., do 1,96%. W marcu br. średni poziom wskaźnika rentowności kapitału własnego w UE wyniósł 1,39%, a wskaźnika kapitału podstawowego Tier 1 (*common equity Tier 1 capital*, CET 1) – 15,15%.

4.4. Dekarbonizacja portfela obligacji przedsiębiorstw przez EBC

W ślad za lipcową [decyzją EBC](#)³ o uwzględnieniu kwestii klimatu w operacjach polityki pieniężnej 19 września br. EBC [opublikował szczegóły](#) stopniowej dekarbonizacji portfela obligacji przedsiębiorstw nabywanych przez EBC w ramach programu skupu obligacji przedsiębiorstw lub PEPP. Celem działań EBC jest ograniczenie ekspozycji Eurosystemu na ryzyko klimatyczne oraz wsparcie zielonej transformacji gospodarki w kontekście dążeń UE do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Na potrzeby dekarbonizacji obligacji przedsiębiorstw EBC opracował *scoring* klimatyczny, w którym emitenci obligacji otrzymują punkty za:

- wielkość ujawnionej emisji gazów cieplarnianych – emisyjność podmiotu jest porównywana z jego grupą rówieśniczą z wybranej branży oraz ze wszystkimi uprawnionymi emitentami obligacji;
- cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych – za ambitniejsze cele dotyczące dekarbonizacji (w szczególności, gdy są oparte na wiedzy naukowej i zweryfikowane przez stronę trzecią) przyznaje się więcej punktów, co stanowi zachętę dla emitentów;
- jakość sprawozdawczości dotyczącej emisji gazów cieplarnianych – premiowana jest wysoka jakość (kompletność, niezależna weryfikacja) informacji na temat wpływu działalności przedsiębiorstwa na klimat.

Metodyka *scoringu* klimatycznego została opracowana na podstawie wymogów dotyczących unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej oraz unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego, zgodnie z [rozporządzeniem](#) PE i Rady (UE) 2016/1011. Najpóźniej rok po wdrożeniu Eurosystem dokona przeglądu metodyki i wprowadzi ewentualne korekty w celu uwzględnienia zmian w danych, modelach, regulacjach i ocenie ryzyka.

Scoring klimatyczny emitenta będzie wpływał na jego wagę w benchmarku zakupów Eurosystemu⁴. Dzięki niemu EBC skupi więcej obligacji od najmniej emisyjnych przedsiębiorstw. Dodatkowo Eurosystem zastosuje *scoring*, aby różnicować oferty zakupu na rynku pierwotnym, tj. premiovac przedsiębiorstwa niskoemisyjne oraz skracać terminy zapadalności obligacji podmiotów wysokoemisyjnych.

Scoring wejdzie w życie od początku października. Wolumen zakupów obligacji przedsiębiorstw nadal będą określały wyłącznie cele polityki pieniężnej. Kryteria skupu pozostaną bez zmian.

Od pierwszego kwartału 2023 r. EBC będzie publikować dane klimatyczne dotyczące posiadanych obligacji przedsiębiorstw oraz regularnie informować o postępach w realizacji celów porozumienia paryskiego.

³ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2022 r.

⁴ Benchmark określa pułap zakupów obligacji z danej branży oraz zakupów od jednego przedsiębiorstwa. Do tej pory benchmark odzwierciedlał dostępność papierów na rynku, tj. EBC skupował więcej obligacji od przedsiębiorstw, które emitują więcej obligacji.

Powyższe działania wpisują się w [plan działań EBC](#)⁵ na rzecz uwzględnienia zmiany klimatu w polityce pieniężnej przyjęty w lipcu 2021 r. oraz ustalony wówczas [harmonogram prac](#). Przegląd obecnie prowadzonych działań znajduje się w [agendzie klimatycznej EBC](#).

4.5. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej oraz rynków finansowych

W ramach konsultowania projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w sierpniu i we wrześniu br. następujące [opinie](#):

- do projektu dyrektywy w zakresie ustaleń dotyczących przekazywania funkcji, zarządzania ryzykiem utraty płynności, sprawozdawczości nadzorczej, świadczenia usług depozytowych i powierniczych oraz udzielania pożyczek przez alternatywne fundusze inwestycyjne (CON/2022/26),
- do zmiany irlandzkiej ustawy o radzie sądowniczej w sprawie przekazywania bankowi centralnemu Irlandii określonych danych ubezpieczeniowych (CON/2022/27),
- do projektu regulacji greckiej w sprawie ustanowienia i prowadzenia centralnego rejestru kredytowego w Grecji (CON/2022/28),
- do projektu regulacji niemieckiej w sprawie utworzenia i prowadzenia rejestru statystycznego oraz powiązanych ustaw w Niemczech (CON/2022/29),
- do projektu rozporządzenia w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich użycia (CON/2022/30),
- do projektu regulacji łotewskiej w sprawie wymiany banknotów i monet oraz podmiotów zajmujących się zawodowo obsługą gotówki na Łotwie (CON/2022/31),
- do projektowanych zmian w ustawie o banku centralnym Irlandii w sprawie wzmocnienia zasad odpowiedzialności indywidualnej i zarządzania w odniesieniu do kadry kierowniczej wyższego szczebla w sektorze usług finansowych w Irlandii (CON/2022/32),
- do projektu regulacji węgierskich w sprawie stopy rezerwy i rezerw obowiązkowych na Węgrzech (CON/2022/33),
- do projektu regulacji cypryjskiej w sprawie nowego programu pracowniczych świadczeń emerytalnych dla urzędników usług publicznych i pracowników całego sektora publicznego na Cyprze (CON/2022/34),
- do projektu regulacji łotewskiej w sprawie przekazania przychodów z emisji monet numizmatycznych na ogólne wsparcie społeczeństwa ukraińskiego (CON/2022/35).

⁵ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2021 r.

5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

5.1. Publikacja danych dotyczących systemów gwarantowania depozytów

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) [opublikował](#) 4 sierpnia 2022 r. uaktualnione [dane](#) dotyczące europejskich systemów gwarantowania depozytów (*deposit guarantee schemes, DGS*), tj. informacje o wysokości dostępnych środków oraz depozytów gwarantowanych przez poszczególne DGS w UE oraz w Europejskim Obszarze Gospodarczym według stanu na koniec 2021 r. W porównaniu ze stanem na koniec 2020 r. w 34 z 36 DGS zwiększyła się wartość zebranych środków finansowych, łącznie o 19%. Wartość depozytów gwarantowanych wzrosła w 2021 r. o 5,6%. Dane EBA wskazują, że 17 DGS osiągnęło określony w dyrektywie⁶ poziom środków stanowiący 0,8% kwoty gwarantowanych depozytów, który w UE zacznie obowiązywać od 3 lipca 2024 r.

5.2. Raport Europejskich Urzędów Nadzoru w sprawie czynników ryzyka dla systemu finansowego w UE

Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru (European Supervisory Authorities, ESAs)⁷ opublikował 12 września br. kolejny [raport](#) w sprawie czynników ryzyka dla systemu finansowego w UE. Podkreślono, że pogarszające się prognozy wzrostu gospodarczego, wysoka inflacja oraz rosnące ceny energii spowodowały wzrost ryzyka w sektorze finansowym.

Ożywienie gospodarcze w Europie po pandemii COVID-19 spowolniło w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Wojna oraz związane z nią zakłócenia w handlu spowodowały gwałtowne pogorszenie prognoz gospodarczych. Zwiększa się istniejąca presja inflacyjną poprzez silny wzrost cen energii i surowców, pogłębiając nierównowagę między popytem a podażą oraz osłabia się siła nabywcza gospodarstw domowych. W związku z dużą niepewnością zwiększyła się zmienność na rynkach finansowych. Ponadto po długim okresie niskich stóp procentowych banki centralne zacieśniają politykę pieniężną. Z kolei połączenie wyższych kosztów finansowania i niższego wzrostu gospodarczego może ograniczać zdolność do obsługi zadłużenia przez rządy, przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe, a także negatywnie wpływać na jakość portfeli kredytowych instytucji finansowych. Instytucje te stoją również przed wyzwaniem związanym z podwyższonym ryzykiem cybernetycznym oraz wdrażaniem sankcji wobec Rosji.

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów.

⁷ Wspólny Komitet odpowiada za koordynację działań ESAs i zapewnienie międzysektorowej spójności nadzoru. W skład Komitetu wchodzi: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych.

Biorąc pod uwagę powyższe zagrożenia, Wspólny Komitet zaleca właściwym organom krajowym, instytucjom finansowym i uczestnikom rynku podjęcie następujących działań:

- kontynuowanie przygotowań na pogarszanie się jakości aktywów w sektorze finansowym, w szczególności w segmencie kredytów hipotecznych, kredytów objętych wsparciem ze środków przeznaczonych na ograniczanie skutków pandemii COVID-19, a także tych kredytów, na których jakość wpływa rosnąca inflacja oraz wysokie ceny energii i surowców;
- ścisłe monitorowanie wpływu dalszych podwyżek stóp procentowych oraz potencjalnego nagłego wzrostu premii za ryzyko na instytucje finansowe i uczestników rynku;
- monitorowanie wpływu czynników ryzyka wynikających z wysokiej inflacji;
- dalsze monitorowanie ryzyka dla inwestorów detalicznych w odniesieniu do takich produktów jak kryptoaktywa, w przypadku których konsumenci mogą nie zdawać sobie w pełni sprawy ze związanego z nimi ryzyka;
- ostrożne zarządzanie ryzykiem środowiskowym i cybernetycznym, aby przeciwdziałać zagrożeniom dotyczącym bezpieczeństwa informacji i ciągłości działania.

5.3. Opinia w sprawie planów przedłużenia przez władze holenderskie obowiązywania instrumentu makroostrożnościowego wprowadzonego na podstawie art. 458 CRR

EBA opublikował 12 września br. [opinie](#) w sprawie planów Banku Holandii (BH), aby przedłużyć o dwa lata obowiązywanie wymogu dotyczącego minimalnej wagi ryzyka dla kredytów hipotecznych, wprowadzonego w trybie przewidzianym w art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRR)⁸. Rozporządzenie to nakłada na EBA obowiązek przedstawienia opinii w ciągu miesiąca od dnia otrzymania powiadomienia.

BH wprowadził minimalne wagi ryzyka dla kredytów detalicznych zabezpieczonych hipotecznie nieruchomościami mieszkaniowymi położonymi w Holandii, uzależnione od wysokości współczynnika wartości kredytu do wartości zabezpieczenia (*loan-to-value*, LTV). Dla kredytów z LTV nieprzekraczającym 55% minimalna waga ryzyka jest stała i wynosi 12%. W przypadku kredytów z większym LTV dla części kredytu z LTV do 55% stosowania jest minimalna waga ryzyka wynosząca 12%, a dla części kredytu powyżej tego progu – 45%. Regulacją objęto banki, które do obliczania wymogów kapitałowych stosują metody wewnętrznych ratingów.

Biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez władze holenderskie, EBA uznał, że obawy BH dotyczące narastania ryzyka w sektorze nieruchomości mieszkaniowych są uzasadnione, i nie zgłosił sprzeciwu wobec planowanego przedłużenia obowiązywania opisanych minimalnych wag ryzyka.

⁸ Nowy wymóg został ogłoszony na początku 2020 r., jednak z powodu pandemii COVID-19 jego wejście w życie przesunięto na styczeń 2022 r.; będzie on obowiązywać do 30 listopada br.

5.4. Raport w sprawie planów finansowania się banków

W dniu 15 września br. EBA opublikował kolejną edycję corocznego [raportu](#) prezentującego analizę planów finansowania przedłożonych przez banki właściwym organom nadzoru. Plany zostały przedstawione przez 159 instytucji i obejmowały prognozę na trzy lata (2022–2024). Celem raportu jest ocena wykonalności planów finansowania, stabilności źródeł finansowania banków oraz wiarygodności ich prognoz.

EBA stwierdził, że aktywa ogółem banków wzrosły w 2021 r. o 3%, głównie w wyniku zwiększenia się wartości środków na ich rachunkach w bankach centralnych, spowodowanego pomocą od banków centralnych w reakcji na pandemię COVID-19. W okresie objętym prognozą raportujące banki spodziewają się wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych i gospodarstw domowych w tempie 4% rocznie.

W 2021 r. wartość depozytów w dalszym ciągu rosła i na koniec roku stanowiły one 76% wszystkich źródeł finansowania banków, przy czym banki oczekują, że w okresie objętym prognozą tempo wzrostu depozytów obniży się do 3% rocznie. Zwiększyła się ponadto zależność banków od źródeł finansowania z sektora publicznego (takich jak operacje refinansujące EBC); na koniec 2021 r. pochodziło z nich prawie 9% całkowitego finansowania. Banki prognozują jednak, że udział ten spadnie do 2,5% przed 2023 r. Ponadto banki zamierzają zwiększyć w nadchodzących latach emisję instrumentów dłużnych (o 11% w ciągu trzech lat).

Dane pokazują również, że różnica między oprocentowaniem depozytów a oprocentowaniem kredytów dla klientów (gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niefinansowych) w 2021 r. nadal się zmniejszała (średnio 2,04%, w porównaniu z 2,22% rok wcześniej). Większość banków oczekuje jednak, że w 2022 r. różnica ta będzie rosła. Stwierdzono także, że w 2021 r. banki odnotowały spadek kosztów finansowania rynkowego – w przypadku finansowania długoterminowego średnio do 1,19% (o 13 punktów bazowych w porównaniu z 2020 r.).

EBA zwraca jednak uwagę, że przedstawione przez banki prognozy na 2022 r. mogą być zbyt optymistyczne, ponieważ zostały sformułowane przed rosyjską inwazją na Ukrainę i związanymi z nią zmianami w sytuacji gospodarczej.

5.5. Raport w sprawie oceny wpływu wymogów Bazylei III na sektor bankowy

EBA opublikował 30 września br. [raport, w którym](#) ocenił wpływ wprowadzenia wymogów Bazylei III na sektor bankowy. Analizy przeprowadzono na podstawie danych obejmujących 160

banków (58 banków z tzw. grupy 1 oraz 102 banki z grupy 2)⁹, zgodnie ze stanem na koniec grudnia 2021 r.

Badanie EBA wykazało, że w porównaniu z obowiązującymi wymogami kapitałowymi pełne wprowadzenie nowych standardów Bazylei III spowodowałoby wzrost kwoty minimalnego wymogu z tytułu kapitału Tier 1 średnio o 15,0%. Wzrost wymaganego kapitału byłby rezultatem głównie wprowadzenia minimalnego poziomu aktywów ważonych ryzykiem – tzw. *output floor*¹⁰ (wzrost o 6,3%) oraz nowych standardów dotyczących ryzyka kredytowego (wzrost o 4,4%). Zmiany wpłynęłyby również na raportowane przez banki wskaźniki adekwatności kapitałowej. Średnie wartości wskaźników CET 1, kapitału Tier 1 i kapitału całkowitego spadłyby odpowiednio o 2,5, 2,7 i 3,1 pkt proc. (do 13,1%, 14,1% i 16,2%). Wskaźnik dźwigni pozostałby na poziomie 5,6%. W celu spełnienia nowych wymogów banki musiałyby zwiększyć kapitał CET 1 o 0,5 mld euro. Ponadto EBA ocenił wpływ wejścia w życie wskaźnika stabilnego finansowania netto (w czerwcu 2021 r.). Zgodnie z wyliczeniami w grudniu 2021 r. banki z UE potrzebowały dodatkowego stabilnego finansowania na poziomie 0,1 mld euro, aby osiągnąć minimalny poziom tego wskaźnika wynoszący 100%.

Jako [aneks](#) do raportu EBA opublikował ocenę wpływu wprowadzenia wymogów Bazylei III z modyfikacjami uwzględniającymi specyfikę UE¹¹. Stwierdzono, że wprowadzenie nowych standardów Bazylei III z uwzględnieniem tych modyfikacji spowodowałoby wzrost kwoty minimalnego wymogu z tytułu kapitału Tier 1 średnio jedynie o 10,7%, czyli o 4,3 pkt proc. mniej niż bez uwzględniania tych rozwiązań. Głównym czynnikiem odpowiadającym za ten wzrost pozostaje *output floor* (6,8%).

⁹ Do grupy 1 zaliczane są banki prowadzące działalność transgraniczną, których kapitał Tier 1 przekracza 3 mld euro. Pozostałe banki należą do grupy 2.

¹⁰ *Output floor* oznacza, że dla banków stosujących metody ratingów wewnętrznych wartość aktywów ważonych ryzykiem wyznaczona za pomocą metod zaawansowanych nie może być niższa niż 72,5% aktywów ważonych ryzykiem obliczonych zgodnie z metodą standardową.

¹¹ Modyfikacje w szczególności polegają na uwzględnianiu: współczynnika wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw przy obliczaniu aktywów ważonych ryzykiem, zwolnień z wymogu kapitałowego z tytułu korekty wyceny kredytowej dla określonych transakcji, historycznych strat danej instytucji przy obliczaniu wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego oraz okresu przejściowego wobec niektórych rodzajów ekspozycji przy obliczaniu *output floor*.

6. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

6.1. Posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego

W trakcie [posiedzenia](#), które odbyło się 22 września 2022 r., Rada Generalna ESRB przyjęła ostrzeżenie przed zagrożeniami dla systemu finansowego w UE. Stwierdzono, że znacznie wzrosło ryzyko dla stabilności systemowej w UE oraz prawdopodobieństwo zmaterializowania się skrajnych scenariuszy. Zidentyfikowane zagrożenia dotyczą: i) pogorszenia prognoz makroekonomicznych, ii) ryzyka dla stabilności finansowej wynikającego z możliwej gwałtownej korekty cen aktywów oraz iii) wpływu powyższych czynników na jakość aktywów. Rada Generalna podkreśliła, że odporność systemu finansowego wspierają działania podejmowane przez organy nadzoru – zarówno mikro-, jak i makroostrożnościowego. W ostrzeżeniu Rada Generalna wzywa te organy do utrzymywania lub wzmacniania odporności, tak aby sektor finansowy mógł nadal wspierać gospodarkę realną w przypadku materializacji zagrożeń dla stabilności finansowej¹².

Ponadto podczas posiedzenia Rada Generalna omówiła dwa raporty przygotowane przez Doradczy Komitet Naukowy ESRB, które mają zostać opublikowane w najbliższych miesiącach. W pierwszym z dokumentów skoncentrowano się na dwóch instrumentach wykorzystywanych przez banki centralne na całym świecie: udzielaniu awaryjnego wsparcia płynnościowego oraz bezpośrednim zakupie niepłynnych instrumentów finansowych. Celem raportu jest wyjaśnienie konstrukcji oraz potencjalnych kosztów tych instrumentów, jak również przesłanek ich stosowania. W drugim dokumencie przeanalizowano natomiast, czy wymogi kapitałowe dla banków mogą być efektywnym narzędziem do ograniczania emisji dwutlenku węgla oraz zarządzania ryzykiem wynikającym ze zmian klimatu. W raporcie stwierdzono, że wymogi kapitałowe mogą zostać wykorzystane do zarządzania ryzykiem klimatycznym, jednak najprawdopodobniej nie są skuteczne przy ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych.

ESRB opublikowała też kolejną, 41. edycję [risk dashboard](#), która zawiera zestawienie wskaźników ilościowych i jakościowych przedstawiających sytuację w systemie finansowym UE.

6.2. Ostrzeżenie w sprawie ryzyka w systemie finansowym UE

ESRB wydała 29 września br. [ostrzeżenie](#) o zagrożeniach w europejskim systemie finansowym. Zwróciła w nim uwagę na wzrost natężenia ryzyka systemowego w UE od początku 2022 r., m.in. w wyniku nasilenia się napięć geopolitycznych (inwazja Rosji na Ukrainę). Powodują one zaburzenia na rynkach energii oraz negatywnie wpływają na kondycję przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Ponadto utrzymywanie się wysokiej inflacji ogranicza możliwości finansowania sfery realnej i w konsekwencji może stanowić źródło szoków dla systemu finansowego. Znaczne

¹² Więcej na temat ostrzeżenia ESRB w pkt 6.2.

pogorszenie się koniunktury doprowadziłoby do wzrostu ryzyka kredytowego, osłabienia zdolności do obsługi zadłużenia przez sektor prywatny, materializacji zakumulowanego ryzyka cyklicznego na rynkach nieruchomości oraz do nagłego przeszacowania cen aktywów na rynkach finansowych. Dodatkowo wzrosło prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka cybernetycznego.

ESRB wydała ostrzeżenie o zagrożeniach dla europejskiego systemu finansowego, które narastają na skutek wojny w Ukrainie, wysokiej inflacji oraz istotnego pogorszenia się perspektyw wzrostu gospodarczego w Unii. ESRB nawołuje, aby instytucje finansowe i odpowiednie organy zapewniły odporność systemu finansowego na szoki.

W związku z tym w ostrzeżeniu skierowanym do szerokiego grona odbiorców ESRB nawołuje do współpracy, wymiany informacji i skoordynowanej reakcji, głównie organów nadzoru (mikro- i makroostrożnościowego), na poziomie krajowym i unijnym. Należy dążyć do zapewnienia odporności – zarówno banków, jak i instytucji niebankowych w UE – na materializację skrajnie negatywnego scenariusza, m.in. przez podwyższanie buforów kapitałowych. Ponadto instytucje finansowe powinny ostrożnie zarządzać ryzykiem oraz mieć odpowiedni poziom rezerw i kapitału na pokrycie niespodziewanych strat. Zdaniem ESRB, prowadząc działania z zakresu polityki makroostrożnościowej, należy uwzględniać specyfikę danego kraju i ograniczać ryzyko wystąpienia zjawisk procyklicznych. Zasadne jest także ograniczenie napięć płynnościowych w sektorze przedsiębiorstw korzystających z instrumentów pochodnych na rynku energii.

Spis skrótów

BH	Bank Holandii
CBD	<i>consolidated banking data</i> , skonsolidowane dane bankowe
CET 1	<i>common equity Tier 1</i> , kapitał podstawowy Tier 1
CRR	Capital Requirements Regulation, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
DGS	<i>deposit guarantee schemes</i> , system gwarantowania depozytów
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
ESAs	Europejskie Urzędy Nadzoru
ESRB	Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
KE	Komisja Europejska
LTV	<i>loan-to-value</i> , współczynnik wysokości kredytu do wartości zabezpieczeń
NGEU	instrument odbudowy gospodarczej Next Generation EU
PEPP	<i>pandemic emergency purchase programme</i> , nadzwyczajny program skupu aktywów w czasie pandemii

SURE	<i>support to mitigate unemployment risks in an emergency</i> , instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej
TFUE	Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TLTRO	<i>targeted longer-term refinancing operations</i> , ukierunkowane dłuższe operacje refinansujące
TPI	<i>transmission protection instrument</i> , instrument ochrony transmisji polityki pieniężnej
UE	Unia Europejska
WPR	wspólna polityka rolna

www.nbp.pl

